

акціонерне законодавство є доволі прогресивним та стабілізує фондовий ринок, сприяє залученню національного та іноземного капіталу в Україну.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Боброва Д. В. Цивільне право України: підруч. / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт та ін.; ред. О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова. – 2-е вид., допов. і перероб. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 736 с.

3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

4. Близнюк О. П. Сучасні тенденції розвитку акціонерних товариств в Україні / О. П. Близнюк, Т. О. Сідорова, В. А. Зубов // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2013. – Вип. 1. – С. 155-163.

УДК 368.24(043.2)

Хонич М. С., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ АВІАЦІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

У сучасній цивільній авіації дуже важливим є питання страхування, яке має ряд особливостей саме у цій галузі. По-перше, потрібно визначити, що є авіаційним страхуванням. Авіаційне страхування - це загальна назва комплексу майнового, особистого страхування та страхування відповідальності, яка впливає з експлуатації повітряного транспорту і захищає майнові інтереси юридичних та фізичних осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або законодавством.

Розрізняють обов'язкове та добровільне авіаційне страхування. Обов'язковість низки авіаційних видів страхування обумовлена міжнародними конвенціями з цивільної авіації, до яких приєдналася Україна, та внутрішніми законодавчими актами. Воно поширюється на усіх авіаексплікатантів України як на території нашої країни, так і за її межами.

Добровільні види авіаційного страхування — це широкий спектр в основному страхування майна та страхування відповідальності різних підприємств і організацій, котрі беруть участь у функціонуванні цивільної авіації.

Авіаційне страхування, на відміну від інших видів страхування має

ряд особливостей, які виглядають так:

- авіаційне страхування має справу з особливими, відмінними від інших видів майна ризиками;
- значний розмір страхових сум передбачає узгодження дій страховиків і перестраховиків;
- авіаційні ризики можуть тягти за собою катастрофічні та кумулятивні збитки;
- авіаційне страхування тісно пов'язане з міжнародним страховим ринком;
- авіаційне страхування регулюється як національним, так і міжнародним правом;
- для проведення операцій з авіаційного страхування потрібна розвинена спеціалізована інфраструктура;
- авіаційні ризики висувають високі вимоги до професійної підготовки фахівців, які здійснюють їх страхування.

Отже, авіаційне страхування є досить складним за своєю суттю, а його реалізація потребує від страховика особливого підходу.

Правове забезпечення цього виду страхування дуже різноманітне. Воно містить норми міжнародних угод та конвенцій, до яких приєдналась наша держава; нормативні акти міжнародних організацій цивільної авіації, членом яких є Україна (ІКАО, ІАТА); норми внутрішніх законодавчих актів, що регулюють діяльність як цивільної авіації, так і страхування.

— Варшавська конвенція 1929 року та поправки до неї, відомі як Гаазький протокол 1955 року (збільшення ліміту відповідальності за смерть чи тілесні ушкодження від 125 до 250 тис. золотих франків). Офіційною мовою Конвенції є французька.

— Гвадалахарська конвенція 1961 року, яка встановлює відповідальність між фактичним авіаперевізником та перевізником за договором і особливо важлива в разі врегулювання питань страхових відшкодувань при спільній експлуатації літака кількома авіаперевізниками.

— Римська конвенція — установлює ліміти відповідальності перед третіми особами всіх авіаперевізників.

— Монреальські протоколи ІКАО — 1, 2, 3, 4 (International Civil Aviation Organization — Міжнародна організація цивільної авіації) замінили золотий франк на Спеціальні права запозичення (SDR — Special Drawing Right);

У травні 1999 року на дипломатичній конференції у Монреалі було укладено Конвенцію ІКАО. Її мета — повністю замінити систему Варшавської конвенції. Конвенцію ІКАО підписали 53 держави, а набере вона чинності після того, як її ратифікують 30 держав.

До найважливіших правових актів належать також різноманітні

резолуції IATA 600a, 600b (International Aviation Transport Association) із питань вантажних авіап перевезень; Повітряний кодекс України (1993 р.), статті 103 і 105; Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 1989 року за № 1083 «Про порядок та умови здійснення обов'язкового авіаційного страхування»; Закон України «Про страхування».

Потрібно зауважити, що серед чотирьох підвидів авіаційного страхування обов'язковою з погляду міжнародних вимог є лише відповідальність повітряного перевізника перед третіми особами, пасажирами, власниками багажу, вантажу та пошти. В Україні обов'язковість страхування повітряних суден та членів екіпажу встановлено лише внутрішнім законодавством. Кожна держава світу може встановлювати межі (ліміти) відповідальності авіаційного перевізника під час виконання польотів на її території. Наведемо, наприклад, вимоги щодо ліміту відповідальності перед третіми особами (для літака типу Іл-76, у мільйонах доларів) у деяких країнах Європи: Німеччина — ліміт 75; Швейцарія — 42,5; Данія — 3; Італія — 2.

Авіаційний перевізник зобов'язаний виконувати вимоги країн щодо мінімального страхового захисту, а страховик — забезпечити таке покриття. Як бачимо, ці страхові суми досить значні. Нерідко авіаперевізників, особливо з країн СНД, перевіряють інспектори цивільної авіації в аеропортах, зокрема у Німеччині та Швейцарії. При отриманні дозволу на політ авіаційна влада вимагає надання відповідного полісу страхування з достатнім (згідно з вимогами відповідної країни) страховим покриттям.

Повітряне страхування є обов'язковим. Обов'язковість авіаційного страхування визначена міжнародними Конвенціями Цивільної авіації, до яких приєдналась Україна, Повітряним кодексом (ст. 103), Законом України «Про страхування» (ст. 7, п. 7) та Постановою КМУ «Про порядок та умови проведення обов'язкового авіаційного страхування» № 1083 від 13 липня 1998 року.

Закон «Про страхування» передбачає як обов'язковий вид: «авіаційне страхування цивільної авіації».

Виходячи з вищенаведених тверджень, можна зробити висновок, що авіаційне страхування відіграє важливу роль у цивільному законодавстві та у страхуванні загалом, та є важливим питанням не тільки в Україні, але й в усьому світі.

Література

1. Страхування: підруч. / кер. авт. кол. і наук. ред. С. С. Осадець. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2002. — 599 с.
2. Офіційний сайт Державної авіаційної служби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: avia.gov.ua.